

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1975

BRNO 1977

K V Ý Z N A M U N E D O K O N Č E N Ě H O O P E V N Ě N Í N A H R A D I S K U U B O H U S L A V I C

/ okr. Hodonín /

J i n d r a N e k v a s i l, A Ú Č S A V B r n o

/ Obr. 12 : 2 /

O hradisku na kopci Hradisko u Bohuslavic se v loňském ročníku PV zmiňuje Z. Fišer¹, který poprvé uvedl jeho podrobnější popis a zaznamenal, že opevnění je nedostavěno. Ani moje návštěva hradiska v roce 1975 nepřinesla objevení nálezů, které by hradisko přímo datovaly a Fišerův článek jen doplňují nákresem viditelných valů.

Celá stavební koncepce hradiska však nepřímou udává, že je můžeme celkem bezpečně přiřadit k ostatním hradiskům lužické kultury v Chřibech.² Pro hradiska na Brdě a Hradisku u Roštína i pro hradisko na holém kopci u Buchlovic byly vybrány podobné kopce s protáhlým hřbetem a právě po něm byla vedena jedina z delších stran opevnění, která končila vždy na nejvyšších místech hřbetu. Kolmo s vrcholů sbíhaly kratší boční valy a to vždy po méně strmém svahu. Přibližně obdélnou plochu hradiska pak uzavíral spodní delší val, probíhající tedy již ve svahu. Podobná opevnění nalézáme i na jiných hradiscích lužické kultury na Moravě: na Obersku /kat. Pavlov, okr. Šumperk/, na Tepenci /kat. Jívová, okr. Olomouc/, na Hradisku nad Kostelcem u Hol. /okr. Kroměříž/. Pochopitelně podle daného terénu jsou tato hradiska různě velká, také není vždy stejná pravidelnost půdorysu a velikost dnes dochovaných valů a příkopů před nimi. Nicméně můžeme v nich vidět přímo stavební typ, který označíme jako t y p B r d o.

Datování zmíněných hradisek v Chřibech není dosud pevně podloženo. Sice na Holém kopci byl v roce 1939 uskutečněn výzkum, ale jeho výsledky nebyly zveřejněny, s výjimkou krátkých zmínek³, a nálezy jsou dnes nezvěstné. Proto jen drobné povrchové sběry naznačují, že tato hradiska byla zakládána ve středním /slezském / období lužické kultury a to spíše k jeho konci /HB/. Je možné, že se na nich udržel život až do počátku halštatského období /HC/. Hradisko u Bohuslavic je posledním článkem v řetězci hradisek v Chřibech a mělo asi jistit průchod průrvou mezi Chřiby a Ždánskými vrchy. Rýsuje se tu souvislost mezi stavbou hradisek a pronikáním lužického lidu na jih. Hradiska tu vytváří přímo klín do středodunajského prostředí. Tuto úvahu nepřímou potvrzuje i objev pohřebiště s hroby středního /slezského / období poblíž bohuslavického hradiska v trati Popelov⁴.

P o z n á m k y :

- 1 Z. Fišer, Fortifikace v trati Hradisko u Bohuslavic /okr. Hodonín/, PV A Ú Brno 1974, v tisku.
- 2 J. Bláha, Zpráva o povrchovém průzkumu dalších pravěkých opevnění na Kroměřížsku. PV A Ú Brno 1972, 1973, 94 - 95; Čižmář M., Nekvasil J., K datování hradiska Brdo, obec Roštín /okr. Kroměříž/, PV A Ú Brno 1972, 1973, 30 - 31; Hrubý V., Předvěké útočiště hradisko na Holém kopci, Sborník velehradský 11 1940, 18 - 21; J. Nekvasil, Hradisko lužické kultury na Hradisku u Roštína, PV A Ú Brno 1974, v tisku.
- 3 J. Böhm, Kronika objeveného věku, Praha 1941, 327, obr. 28, tab. 54.
- 4 K. Tvarůžek, Z Kyjova, ČVSMO III 1886, 32 - 35.

Zur Bedeutung der nicht beendeten Befestigung auf Hradisko bei Bohuslavice /Bez.¹ Hodonín/. Auch wenn dieser nicht zu Ende gebaute Burgwall bisher durch Funde nicht datiert ist¹, ist klar, dass er nach der Baukonzeption zu den Burgwällen der Lausitzer Kultur gehört. Auf gleiche Art wurden die Befestigungen auf Brdo und Hradisko bei Roštín und auf Holý kopec bei Buchlovice² erbaut. Wir können sie direkt als T y p B r d o bezeichnen. Vorläufig sind sie unverlässlichlich in HB und vielleicht auch in HC datiert /die Ergebnisse der Grabung auf Holý kopec sind nicht veröffentlicht/. Diese Burgwälle dringen in den Raum der donauländischen Urnenfelderkultur und stehen mit dem Durchdringen der Lausitzer Kultur nach Süden in Verbindung. Aus der Nähe des Burgwalles bei Bohuslavice ist auch ein Gräberfeld aus dem mittleren /schlesischen/ Zeitabschnitt der Lausitzer Kultur bekannt⁴.

L U Ž I C K Á K E R A M I K A V C H O L I N Ě

/ okr. Olomouc /

V í t D o h n a l, Vlastivědný ústav, Olomouc

Na jaře 1975 předal do archeologického oddělení olomouckého musea N. Kohoutek z Choliny /dům č. 109/ střepey z okřínu, který vyrýl při sázení stromku ve své zahradě za domy pod farou. Střepey pocházejí

z velkého okřínu hnědé barvy slomem. šikmo přesekávaným a dají se zařadit do starší fáze lužické kultury. Podle čerstvých lomů byla nádoba v zemi asi celá a je možné, že jde o hrobový nález. Z dosavadních cholinských nálezů, které by s nynějším nálezem mohly mít určitou souvislost je možno uvést střepový lužický materiál, sesbíraný v r. 1968 ve školní zahradě, která se nachází nedaleko od zahrady Kohoutkovic a dále pak lužický hrob zničený r. 1940 v zahradě domu č. 146².

P o z n á m k y :

1 J. Nekvasil, Náhodný objev v Cholině /okr. Olomouc/, PV 1970, 81.

2 týž, l.c.

Lausitzer Keramik in Cholina /Bez. Olomouc/. Im Garten des Hauses Nr. 109 fand N. Kohoutek beim Pflanzen eines Baumes ein doppelkonisches Gefäß, das der älteren Phase der Lausitzer Kultur entspricht. Es hat den Anschein, als ob es sich um einen Grabfund handeln würde. Von früheren Funden der Lausitzer Urnenfelderkultur in Cholina sind Scherben, unweit im Schulgarten¹ gefunden und ein im Jahre 1940 im Garten des Hauses Nr. 146 zerstörtes Brandgrab erwähnenswert.

L U Ž I C K Á Ž L Á B K O V A N Á K E R A M I K A Z N Á K L A

/ okr. Olomouc /

Vít D o h n a l, Vlastivědný ústav, Olomouc

/ Obr. 13 /

V krátkém prudkém svahu, kterému se říká "Strán", a který se táhne ve vzdálenosti asi 150 - 200 m severně od nákelského hřbitova vyhrabali dva nákelští školáci osudíčko a kónický šálek. Obě nádoby jsou poměrně dobře zachované /osudíčko chybí dno, šálek má ulomené ucho/, střibřité tuhovaného povrchu. Šálek /v. 60 mm/ je nezdobený, osudíčko /v. 97 mm/ je na výduti souvisle mělce žlábkované a na podhrdlí mezi oušky zdobené pásem vodorovných rýh a řadami šikmých rýžek. Zachráněná keramika patří do tzv. mladolužického období a podle toho, že obě nádoby jsou poměrně dobře zachované se zdá, že by mohlo jít o hrobový nález.

Zmíněný svah je vlastně jižním okrajem rozsáhlé plochy uměle snížené /patrně staré hlinišťe/ oproti původnímu terénu, nacházejícímu se v úrovni hřbitova. V horní části profilu, který se i při osázení svahu stromy a keři dá sledovat, je možno místy zjistit pozůstatky kulturní vrstvy mezi ornici a sprašovým podložím. Z této kulturní vrstvy získali v r. 1973 jiní nákelští školáci střepy z germánské keramiky, které se rovněž dostaly do olomouckého musea / přír. č. 331/74 /.

Lausitzer Riefenkeramik aus Náklo /Bez. Olomouc/. In der Flur "Strán" nördlich des Friedhofes von Náklo fanden Schüler junglausitzer Keramik /ein schräg leicht gerilltes Tonnengefäß und eine unverzierte kónische Tasse/, die vielleicht aus einem gestörten Grab stammt. An denselben Stellen fanden Schulkinder im Jahre 1973 Scherben germanischer Keramik, mit welchen die undeutliche Kulturschicht unter der Ackerkrume datiert ist.

H A L Š T A T S K Ý S Í D E L N Í O B J E K T V P Í S K O V N Ě

V B U L H A R E Č H

/ okr. Břeclav /

Karel L u d i k o v s k ý, AÚ ČSAV Brno - Zdeněk M ě ř í n s k ý, AÚ ČSAV Brno

/ Obr. 14 /

Po levé straně silnice z Milovic do Bulhar rozkládá se pískovna, známá již z dřívějších dob nálezy sídelních objektů, převážně z mladší doby halštatské¹. Těžba písku obnažila a z větší části narušila ve

P Ř E H L E D V Ý Z K U M Ů 1 9 7 5

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : Doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : nádobka z velatického žárového hrobu ze Šlapanic
Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejně